

Sygn. akt III Cz 1514/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Dyrda

Sędziowie Sądu Okręgowego Henryk Brzyżkiewicz

Artur Żymelka

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2020r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

z wniosku wierzyciela S. S.

z udziałem dłużników K. B. i B. K.

w przedmiocie skargi dłużnika na czynność komornika – postanowienie Komornika S. przy Sądzie Rejonowym Katowice – Wschód w Katowicach M. C. z dnia 28 lipca 2016r.

na skutek zażalenia dłużnika K. B.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 28 maja 2018 r., sygn. akt VIII Co 1331/16

postanawia:

1. **oddalić zażalenie;**

2. **zasądzić od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

SSO Artur Żymelka SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz

Sygn. akt III Cz 1514/19

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zabrzu postanowieniem z dnia 28 maja 2018r. nakazał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym Katowice - Wschód w Katowicach M. C. zwrócić dłużnikowi K. B. kwotę 4.183,64 tytułem kosztów podatku od towarów i usług (VAT) nieprawidłowo ustalonych w zaskarżonym postanowieniu z dnia 28 lipca 2016 roku (pkt 1), umorzył postępowanie w zakresie skargi dłużnika K. B. w przedmiocie prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Katowice - Wschód w Katowicach M. C. pomimo braku oświadczenia wierzyciela o wyborze komornika złożonego na podstawie art. 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (pkt 2) oraz oddalił skargę w pozostałym zakresie (pkt 3).

Uzasadniając to orzeczenie Sąd stwierdził, że ustalając wysokość kosztów postępowania egzekucyjnego w zaskarżonym postanowieniu z dnia 28 lipca 2016r. komornik niezasadnie doliczył do opłaty stosunkowej stawkę podatku VAT, szczegółowo wyjaśniając ta kwestię.

Następnie Sąd wskazał, że zgodnie z art. 770 k.p.c., dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji i zgodnie z art. 49 ust. 1 u.k.s.e., w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15 % wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8 % wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W świetle art. 49 ust. 2 in principio u.k.s.e., w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Sąd uznał, że wynagrodzenie przyznane postanowieniem z dnia 28 lipca 2016r. pełnomocnikowi reprezentującemu wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym jest uzasadnione, a kwota wynagrodzenia została Prawidłowo ustalona zgodnie z § 2 pkt 6 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.).

Odnosząc się do zarzutu skarżącego K. B. odnośnie braku oświadczenia wierzyciela o wyborze komornika złożonego na podstawie art. 8 u.k.s.e. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 8 ust. 6 u.k.s.e., wierzyciel korzysta z prawa wyboru komornika w formie pisemnego oświadczenia. Sąd zwrócił uwagę, że wierzyciel złożył wniosek egzekucyjny na zasadzie art. 8 ust. 5 u.k.s.e., niemniej jednak wierzyciel nie złożył pisemnego jednoznacznego oświadczenia o wyborze komornika, jednakże skoro postępowanie egzekucyjne zostało już zakończone przez komornika z uwagi na spłatę całości świadczenia objętego tytułem wykonawczym, zbędne byłoby rozstrzygnięcie skargi na czynności komornika w przedmiocie prowadzenia postępowania egzekucyjnego bez oświadczenia wierzyciela o wyborze komornika. Z tych względów Sąd umorzył postępowanie w tym zakresie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd uznał, że również niezasadny był zarzut niezajomości miejsca spełnienia świadczenia, wskazując, że podstawą prawnomaterialną złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego przez dłużnika jest przepis art. 467 pkt 4 k.c., zgodnie z którym poza wypadkami przewidzianymi w innych przepisach, dłużnik może złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego, jeżeli z powodu innych okoliczności dotyczących osoby wierzyciela świadczenie nie może być spełnione. Przy założeniu zatem, że, jak wskazywał skarżący, jedynym znanym mu miejscem spełnienia świadczenia był rachunek bankowy komornika, dłużnik K. B. mógł, a nawet powinien był skorzystać z uprawnienia do złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego, czego jednak nie uczynił. Oznacza to, że w tym zakresie skargi na czynności komornika nie sposób uznać za zasadną.

Sąd nie uznał również zasadności alternatywnego żądania dłużnika K. B. w zakresie obniżenia opłaty egzekucyjnej, stwierdzając, że komornik podjął wszelkie działania, niezbędne dla wyegzekwowania roszczeń wierzyciela, a nakład pracy komornika był pełni adekwatny do żądania wierzyciela.

Zażalenie na to postanowienie wniósł dłużnik zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego polegające na błędnym zastosowaniu prawa oraz naruszenie prawa materialnego poprzez błędną ocenę materiału dowodowego poprzez błędną ocenę okoliczności faktycznych.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zmianę pkt 2 i 3 zaskarżonego postanowienia.

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciel wniósł o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie od dłużnika na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Umorzenie postępowanie w zakresie skargi dłużnika K. B. w przedmiocie prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Katowice - Wschód w Katowicach M. C. pomimo braku oświadczenia wierzyciela o wyborze komornika złożonego na podstawie art. 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji było uzasadnione. Sąd Okręgowy na podstawie ww. akt sprawy ustalił, że postanowieniem z dnia 28 lipca 2016r. komornik stwierdził ukończenie postępowania egzekucyjnego w niniejszej sprawie, a nadto dłużnik w toku postępowania spłacił całość zadłużenia. Skoro roszczenie zostało wyegzekwowane, zbędnym było badanie zasadności prowadzenia postępowania przez tego komornika i zasadnym było umorzenie postępowanie w tym zakresie, stosownie do regulacji prawnej z art. 355 § 1 k.p.c..

Również oddalenie skargi w pozostałym zakresie, dotyczącym kosztów postępowania egzekucyjnego, było uzasadnione.

Zgodnie z art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Jak wskazuje się w doktrynie, „przeprowadzenie egzekucji jest celowe, jeżeli bez jej przeprowadzenia wierzyciel nie uzyskałby należnego świadczenia” (Komentarz do art. 770 k.p.c. - Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do art. 730–1088. Tom III; red. prof. dr hab. Andrzej Marciniak, prof. dr hab. Kazimierz Piasecki, Wydawnictwo: C.H.Beck, 2015).

Zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jednolity: Dz.U. z 2011r. Nr 231, poz. 1376 z późniejszymi zmianami) za prowadzenie egzekucji i inne czynności wymienione w ustawie komornik pobiera opłaty egzekucyjne. Wysokość tej opłaty określa na podstawie regulacji wskazanych w rozdziale 7 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Podstawową regulacją związaną z ustaleniem tej opłaty jest art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji. Zgodnie z nim, w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Obecna regulacja prawna z art. 49 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji uwzględnia miarkowanie opłaty egzekucyjnej, co było postulowane przez Trybunał Konstytucyjny w wielu orzeczeniach (m.in.: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 maja 2005r., P 6/04; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2006r., P 18/05), a zatem konieczne jest stosowanie art. art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, jedynie w sytuacjach wyjątkowych.

Sąd Okręgowy uwzględnił również to, że jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 grudnia 2003r., sygn. K 5/02, (OTK-A 2003, nr 9, poz. 98) z art. 35 u.k.s.e. wynika, że komornik otrzymane we wszystkich prowadzonych przez siebie postępowaniach opłaty egzekucyjne przeznaczać ma na pokrycie ogólnych kosztów działalności egzekucyjnej. Opłata egzekucyjna ustalona jest w drodze ustawy w sposób niezwiązany z kosztami konkretnego postępowania egzekucyjnego. Inaczej mówiąc - ustawa nie zakłada, że każde postępowanie egzekucyjne ma przynosić komornikowi „dochód”, ani nawet, że każde postępowanie egzekucyjne będzie się „bilansować”, tj. komornik otrzyma dokładnie tyle, ile wynosiły jego wydatki w tym postępowaniu. Oznacza to, że nie jest również wykluczone obciążenie komornika pewnymi kosztami, skoro bowiem zgodnie z konstrukcją opłaty jako „ryczałtowego”

zwrotu kosztów i wynagrodzenia komornika dopuszczalne jest, aby komornik otrzymał kwotę wyższą niż jego wydatki, to możliwa jest również sytuacja odwrotna, polegająca na braku należytego zwrotu kosztów.

W orzecznictwie Trybunału przyjmuje się, że opłata egzekucyjna jest świadczeniem publicznoprawnym, uiszczanym przymusowo z tytułu prowadzonej w konkretnej sprawie egzekucji (zob., zamiast wielu, wyrok TK z 30 kwietnia 2012 r., sygn. SK 4/10, OTK ZU nr 4/ (...), poz. 42). Normatywne uregulowanie wysokości tego typu opłat publicznoprawnych w pewnym zakresie musi opierać się na założeniach szacunkowych. Toteż trafnie zauważa się, że pożądane powiązanie wysokości należnej komornikowi opłaty z efektywnością egzekucji i nakładem jego pracy nie oznacza, iż opłaty egzekucyjne muszą być ustalane w sposób ściśle związany z rzeczywistymi kosztami konkretnego postępowania egzekucyjnego (tak m.in. wyroki o sygn. SK 44/09 i o sygn. SK 12/11, a także z 13 października 2015 r., sygn. P 3/14, OTK ZU nr 9/ (...), poz. 145).

Kierując się zatem powyższymi wytycznymi uznać należało, że ustalona przez komornika opłata egzekucyjna jest zgodna z powołanymi normami, tj. art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji, a zgodnie z art. 770 k.p.c., wierzyciel był uprawniony również do żądania kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym.

Nadto, zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, komornikowi należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji tylko w zakresie określonym ustawą. Wydatkami tymi, zgodnie art. 39 ust. 2 są:

- 1) należności biegłych;
- 2) koszty ogłoszeń w pismach;
- 3) koszty transportu specjalistycznego, przejazdu poza miejscowość, która jest siedzibą komornika, przechowywania i ubezpieczania zajętych ruchomości;
- 4) należności osób powołanych, na podstawie odrębnych przepisów, do udziału w czynnościach;
- 5) koszty działania komornika, o których mowa w art. 8 ust. 11, poza terenem rewiru komorniczego;
- 6) koszty doręczenia środków pieniężnych przez pocztę lub przelewem bankowym;
- 7) koszty uzyskiwania informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia;
- 8) koszty doręczenia korespondencji, za wyjątkiem kosztów doręczenia stronom zawiadomienia o wszczęciu egzekucji bądź postępowania zabezpieczającego.

Zakwalifikowane przez komornika wydatki były uzasadnione, gdyż mieściły się w art. 39 ust. 2 pkt 6 i 8 ustawy komornikach sądowych i egzekucji.

Z tych względów zażalenie dłużnika polegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., w brzmieniu dotychczasowym wymienionych przepisów, a to na podstawie art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 4 lipca 2019r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 6 sierpnia 2019r., poz. 1469 ze zm.) .

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. w brzmieniu dotychczasowym wymienionych przepisów, a to na podstawie art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 4 lipca 2019r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 6 sierpnia 2019r., poz. 1469 ze zm.) .

Na koszty te złożyły się: koszty zastępstwa procesowego ustalonego zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz. 1800 z późniejszymi zmianami)

SSO Artur Żymelka SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz